

OBSAH

PŘEDMLUVA EDITORA KNIŽNÍ ŘADY.....	7
PODĚKOVÁNÍ.....	10
POZNÁMKY A KONVENCE	11
ÚVOD	13
Organizace knihy	15
Problém první: „Primum movens“ a ekonomický faktor	17
Problém druhý: Globální historie a postmodernismus.....	20
Problém třetí: Přetrvávající „záhada modernosti“	21
Přizpůsobování standardům: Fyzické způsoby	25
Prodlužování těla: Komunikace a komplexita	32

Část I

KONEC STARÉHO REŽIMU

1. STARÉ REŽIMY A „ARCHAICKÁ GLOBALIZACE“	37
Rolníci a páni	37
Politika rozdílnosti	42
Moc na okrajích států	49
Předzvěsti nových politických útvarů.....	52
Prehistorie „globalizace“	54
Archaická a raně moderní globalizace	57
Výhled	60

2. PŘECHODY OD STARÝCH REŽIMŮ K MODERNITĚ.	61
Poslední „velká domestikace“ a „revoluce v příčinnosti“	61
Nové vzorce africko-asijské materiální kultury, produkce a obchodu	66
Vnitřní a vnější meze africko-asijských „revolucí v příčinnosti“	70
Obchod, finance a inovace: Evropské konkurenční výhody	72
Vývoj aktivistického, patriotického státu	77
Kritická veřejnost	84
Vývoj veřejnosti v Asii a Africe	89
Závěr: „Zaostávání“, prodlevy a kritické shody okolností.	94
Výhled	96
3. SBÍHAJÍCÍ SE REVOLUCE, 1780–1820.	97
Světová krize v tehdejší pojetí	97
Souhrnná anatomie světové krize, 1720–1820.	101
Podkopávání legitimacy státu: Od Francie po Čínu	113
Ideologické počátky moderní levice a moderního státu	120
Národnosti versus státy a impéria	126
Třetí revoluce: Kultivované a komerčně orientované společenské vrstvy po celém světě	128
Výhled	133

Část II

GENEZE MODERNÍHO SVĚTA

4. MEZI SVĚTOVÝMI REVOLUCEMI, CCA 1815–1865	137
Hodnocení „zkázy národů“	137
Britská námořní převaha, světový obchod a oživení zemědělství	142
Emigrace: Bezpečnostní ventil?	147
„Nový světový řád“ a jeho poražení, 1815–1865	148
Problémy hybridní legitimacy: Čí stát to byl?	153
Stát posiluje, ale ne dost	157
Války o legitimitu v Asii: Shrnutí	162

Ekonomické a ideologické kořeny asijských revolucí	165
Hladové roky a bouře v Evropě, 1848–1851	170
Americká občanská válka jako globální událost	175
Konvergence, nebo diference?	179
Přehled argumentace	182
5. INDUSTRIALIZACE A NOVÉ MĚSTO	184
Historikové, industrializace a města.	184
Rozvoj industrializace	187
Chudoba a absence průmyslu	191
Města jako centra výroby, spotřeby a politiky	198
Dopad globální krize na města, 1780–1820	200
Rasa a třída v nových městech	203
Politika dělnické třídy	206
Světové městské kultury a jejich kritikové	209
Závěr	213
6. NÁROD, IMPÉRIUM A ETNICITA, CCA 1860–1900	215
Teorie nacionalismu	215
Kdy se objevil nacionalismus?	221
Čí národ?	223
Zvěčňování nacionalismů: Vzpomínky, národní spolky a tisk	224
Od společenství k národu: Euroasijské říše	228
Jak jsme na tom s nacionalismem	235
Populace bez států: Pronásledování, nebo asimilace?	236
Imperialismus a jeho historie: Pozdní devatenácté století.	244
Dimenze „nového imperialismu“	245
Svět národních států?.	251
Přetrvávání archaické globalizace	251
Od globalizace k internacionalismu.	254
Internationalismus v praxi.	256
Závěr	260

STÁT A SPOLEČNOST VE VĚKU IMPERIALISMU

7.	MÝTY A TECHNOLOGIE MODERNÍHO STÁTU	265
	Dimenze moderního státu.	265
	Stát a historikové.	267
	Problémy s definováním státu	270
	Moderní stát zapouští kořeny: Geografické rozměry	273
	Nároky na spravedlnost a symboly moci	280
	Zdroje státu	284
	Závazky státu vůči společnosti.	289
	Nástroje státu	292
	Stát, ekonomika a národ	296
	Bilance: Čeho stát dosáhl?	300
8.	TEORIE A PRAXE LIBERALISMU, RACIONALISMU, SOCIALISMU A VĚDY	303
	Intelektuální historie v kontextu	303
	Zkaženost spravedlivé republiky: Klasické téma.	304
	Spravedlivá republika po celém světě.	307
	Nástup liberalismu a trhu: Západní výjimečnost?	309
	Liberalismus a pozemková reforma: Radikální teorie a konzervativní praxe.	314
	Volný obchod, nebo národní hospodářství?	319
	Reprezentace lidu	322
	Sekularismus a pozitivismus: Nadnárodní příbuznosti.	326
	Recepce socialismu a jeho lokální ozvuky	328
	Věda v globálním kontextu	332
	Profesionalizace v celosvětové rovině	340
	Závěr	343
9.	ŘÍŠE NÁBOŽENSTVÍ	345
	Náboženství v očích lidí devatenáctého století.	345
	Pohled novějších historiků.	349
	Nástup náboženství nového stylu	350

Způsoby náboženského vlivu, jeho činitelé a jeho omezení	353
Formalizace náboženské autority, vznik „imperiálních“ náboženství	356
Formalizace věrouk a rituálů	361
Šíření „imperiálních“ náboženství na jejich vnitřních a vnějších hranicích . . .	364
Poutě a globalizace	372
Tisk a propagace náboženství	377
Náboženské stavby	380
Náboženství a národ	382
Závěr: Duch doby	384
10. SVĚT UMĚNÍ A IMAGINACE	387
Umění a politika	387
Hybridnost a uniformnost v umění napříč světem.	388
Vyrovnávací síly: Trh, každodennost a muzeum.	392
Umění rodícího se národa, 1760–1850	395
Umění a lidé, 1850–1914	401
Mimo západ: Adaptace a závislost	403
Architektura: Zrcadlo města	404
Na cestě ke světové literatuře?	407
Závěr: Umění a společnosti	411
Výhled	413

Část IV

ZMĚNA, ROZKLAD A KRIZE

11. REKONSTRUKCE SOCIÁLNÍCH HIERARCHIÍ	417
Změna a historikové	418
Gender a podřízenost v „liberálním věku“	421
Babí léto otrokářství	424
Rolník a zemědělský dělník jako smluvní nevolník	432
Rolníci, kteří unikli.	438
Proč přetrvala venkovská podřízenost	440
Proměna statkářské šlechty	442
Statkářská šlechta v těžké situaci	443

Cesty k přežití: Státní služba a obchod	444
Vlastníci „lánů polí“ v Evropě	448
Přežívající nadvláda	450
Kontinuita, nebo změna?	455
12. DESTRUKCE DOMORODÝCH POPULACÍ A PLENĚNÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.	456
Co se míní „domorodými populacemi“?	456
Evropané a domorodé populace před rokem cca 1820.	458
Domorodé populace v „době hiátu“	461
Bílá záplava, 1840–1890	463
Záplava v praxi: Nový Zéland, jižní Afrika a USA	465
Vláda nad divošskou povahou: Obnova a marginalizace	468
13. ZÁVĚR: VELKÉ ZRYCHLENÍ, CCA 1890–1914.	475
Předpovědi „věcí příštích“	475
Krise zemědělství, internacionalismus a nový imperialismus	479
Nový nacionalismus	486
Podivná smrt mezinárodního liberalismu	488
Shrnutí: Globalizace a krize, 1780–1914.	492
Globální srovnání a vazby, 1780–1914: Závěr.	494
Jaké byly motory změny?	497
Moc v globálních a mezinárodních sítích	500
Ještě jednou ke zpochybňované uniformitě a univerzální komplexnosti . . .	502
Srpen 1914	511
POZNÁMKY.	513
LITERATURA.	537
SEZNAM VYOBRAZENÍ.	554
SEZNAM MAP A TABULEK.	558
JMENNÝ REJSTŘÍK	559